

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Novi Brankovići.

Tako imenuje srbski „Istok“ one srbske konservativce, ki nekako hote napadati novo ratoborno Stevca-Ristićevo ministerstvo, ki sedaj v očigled vojne razne pomisleke izražajo, pogum narodu jemlje, jadikujejo o pomanjkanji denarjev, o nepraktičnosti in škodljivosti prinujnega posojila, — zdaj, ko bi vendar moral vsak patrijotičen Srb le moževno odvažnost v sebi čutiti in v drugih sobratih buditi. Ko bi bili Srbi l. 1815 take pomisleke gojili, pretehtavali svoj „bi ali ne bi“ — nikdar se ne bi bili osokolili na noge skočiti na slavo dobitno borbo za narodno svobodo. Za to tudi mi pogublujemo politiko srbskih Marinovićevcev, kakor jo posebno iz zadnjega članka „Šuma dije“ izprevidamo, ko pod napisom „živac rata“ o pomanjkanji denarja toži češ, da je Ristić kriv, da Srbija nij uže prej večji davek pobirala in si tako večji državni zaklad naredila za slučaj, „ako udjemo u rat — kao što je to prema prilikama i prema moralnim obvezama novoga kabineta neizbeživo.“ (Torej tudi ta list meni, da je vojna neizogibna). Nadalje kritizira nekatere kakor pravi nepotrebne zimske vojne priprave bivšega Kaljevičevega kabineta.

Sodimo sicer mi, ki smo daleč od osebnih mrženj in strastij, ki so mej srbskimi strankami, da je tukaj izraz „Brankovići“ preoster in neosnovan. Vuk Branković je namreč v srbske narodne epiki izdajnik srbskega naroda na Kosovem polji, narod njegovo ime strašno proklinja od roda do roda, njega in njegov zarod, da človeka pretrese čitajočega strahovito narodno kletv izdajici na sramni spomin. Kdo izmej Srbov, ki je še ohranil kaj lica in srca za nesrečni dom, mogel in hotel bi ravnoroden biti črnemu izdajstvu!

Vendar mora vse Slovanstvo bitko obžalovati nerodoljubivo obnašanje srbskih konservativcev, kateri seme morečega dvoma in pogubne neodločnosti v narod sejejo, ki iz osebnih mrženj polena pod noge mečejo onim možem, ki so veliko nalogo prevzeli. Oni so res kakor Pilatuž v svetem pismu, ako skoro škodoželjno rekajo Ristićevcem in odločnim narodno-liberalcem: vi sami boste odgovornost imeli, ako vojna nesrečno izpade. Denes bi moral vsak Srb za vse slučaje pripraven in odgovoren biti, sicer je odvažnost nemožna.

Iskreno želimo, da bi se srbska narodna stranka od tega nelojalnega in nepatrijotičnega držanja jedne male zagrizene in le sebe pred očmi imajoče frakcije ne dala motiti. Kakor iz „Istoka“ in iz „Zastave“ dosedaj vidimo, tudi se ne misli udati. Rusija res miru želi kakor druge države, ali ko bi Srbija in Črna gora tudi v skrajnem slučaju nesrečni v vojni bili, Rusija jih končnem nikdar ne bode Turkom ali Magjarom izročila. „Kdor ne vaga, nema blaga“ je naš pregovor in sedaj bolj nego kateri koli primeren položju Srbije. Kakor brž ona v akcijo stopi, izpremeni se situacija tudi v Rumuniji in Grškeji, kjer so povodi pali konservativci Hamletovci, kateri iz samega premišljevanja ne morejo do zdravega odločenja in dejanja priti. To „Istok“ energično naglašata zatorej se nam zdi, da izraža mnenje srbske vlade, zatorej jej i Slovenci vso srečo želimo in pogum priporočamo.

Srbski „novi Brankovići“ pak naj bi se ugedali v druge narode, kako složni so bili, kadar je šlo za občno narodno idejo, naj bi se spomnili, kako so zadnjič Nemci v boji s Francozi pozabili vso razliko vere, strank, frakcij in bili za časa vojne vsi narodni in jedini; kako so Italijani, republikanci in monarhisti, Cavourji in Mazziniji, složno šli v boj

za narodno združenje. Tist nij mož, nij domoljub, kdor se ne zna v kritičnih časih z osebnim, neprijateljem, s protivnim strankarjem bojno zvezati zoper tujega sovražnika domovine in naroda svojega.

Jugoslovansko bojišče.

Bulgari so za nas preveč oddaljeni in je zveza z njimi preslaba, da bi se moglo vedno kaj novega ali natančnejšega o njihovem vstanku zvedeti.

Iz Bosne se piše, da so se Turki začeli na svojega svetega proroka Mohameda jeziti, ker jim nič ne pomaga, ampak samo pri svojem tabaku dremlje.

V Hercegovini vlada te dni tudi tišina. Turki se ne upajo iz svojih obzidij na dan, vstaši pa čakajo odlok Srbije in kedaj se zopet Muktar pokaže.

Iz Siska se 14. t. m. brzojavlja: Iz Kozare se poroča, da je bila pretečeni četrtak pod vodstvom Gjenadije in Bajalice slavodobitna bitka. Turkov ostalo je 123 mrtvih na bojišči.

Iz Zavalje 14. t. m. dohaja poročilo, da je pop Karan pretepel pri Lipniku Turke, ter jih prisilil, da so se morali nazaj v Majdan pomakniti. Pri Vranograča (blizu Bihaća) je bil hud boj, 149 Turkov je mrtvih. Vstaši so izgubili samo 22 mož. Nadalje so zaplenili vstaši 200 komadov goveje živine in blaga v vrednosti 100 cekinov.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. maja.

Delegacije so se v Pešti sešle. Vojnega ministra Kollerja ne bode, zastopata ga generala Vlašić in Benedek. Zakaj se Koller v tem za vojaške stvari tako osodnem času

Listek.

Grozna doba.

(Po Petruševskem spisal J. Steklasa.)

(Dalje.)

Car je ustanovil pričo za to, da bi oprični izdajalce grizli in pometali je iz ruske zemlje; vsled tega je imel vsak kromješnik (prebivalec) oprične k sedlu privezano pasjo glavo in metlo. Oni so prisegli na službo carjevo, odpovedavši se očetu in materi. Nij bilo te krivice in hudobije, da bi je ne bili storili opričniki. Oni so obrekovali zemske, obdolževali je izdajstva in slabih namenov; ropali je brez vesti, brez straha božjega. Oprična nij poznala nad soboj nobenega soda, razun gneva carskega, nobeden zemskih, komur je bila draga svoja glava, nij smel ni pomisliti na tožbo proti opričniku. Oprična je držala Aleksandrovske slobode, kot trdnjavo, ter nij

nobenega pustila niti noter niti ven brez cesarske dozvole. Ivan Vasiljevič je živel tukaj po volji svojega srca; nerednim pirom in raznim zabavam nij bilo konca. Nabravši 300 mladih kromješnikov, imenoval je je mnihe, a sebe opata; pel je in čital v cerkvi, opravljaje zornico, objedno in večernico. Ali bog nij poslal mira v njegovo srce: muke in smrtne kazne so se vrstile svojim redom. Ivan Vasiljevič je molil goreče, klanjal se tako jako in često do zemlje, da je bilo poznati na njegovem čelu krvave znakov, a potem pa je šel mučiti in kaznovati ljudi.

Tako je šlo leto za letom. L. 1568 sta poslala poljski kralj in litovski knez množim bojarjem pisma ter je nagovarjala, da pristopijo k njemu v službo. Vrstile so se muke in smrtne kazne še huje nego poprej. Opričnici so se klatili po moskovskih ulicah javno ubijali v nemilost pale ljudi ter je ne pustili pokopavati. Mitropolit je bil takrat sv. Filip.

Na prošnjo bojarjev in naroda vzdignil se je mitropolit po starem običaju na delo ter poprosil carja, da se smiluje naroda in da ne pusti volji kromješnikov. Ivan Vasiljevič se je razsrdil, grozil se mu, ali nij nič pomagalo: Filip je vendar svoje govoril. Na neko nedeljo je prihrumel gosudar s trumo opričnikov v uspenski sobor; vsi so bili oblečeni v mniške halje z velikimi kuklicami na glavah. Obdržavala se je objedna, mitropolit je bil v cerkvi. Car se mu je približal trikrat za blagoslov, ali Filip je stal mirno, kakor ukopan, na carja nij niti pogledal niti dal blagoslova. Bojarji, misleči, da mitropolit carja ne vidi, povedali so mu, da je car tukaj in da očakuje blagoslova. Takrat je Filip pogledal na Ivana Vasiljeviča ter ga začel koriti radi krivic, radi ljutih smrtnih kaznij, radi nedolžne krvi, ki jo je dal preliti. Ivan Vasiljevič je zraven udaril s palico ob tla in šel ven grozeč se in svrkajoč z očmi. Drugi dan so polovili rodovino

odteza, to se ne ve. Ugiba se marsikaj. Oficijozni pravijo, da je bolehen, ali to je običajen izgovor vseh padajočih ministrov.

V **Pešti** klub večine uže vabi one, ki so zaradi premalnih doseg v Tiszinej nagodbi pod vodstvom kričarja Czrenatonya izstopili, naj se vrno nazaj, kar bodo tudi prej ali slej storili.

Vnanje države.

O uboji konzulov v turškem **Solunu** se zdaj poroča iz nanesljivejših virov, da je bila mlada Bulgarka, katera je zavoljo svojega ljubimca hotela k turški veri pristopiti, mladoletna. Turki niso hoteli poslušati ugovora staršev. Bulgari so zato mladico vzeli Turkom in jo v slučajno na kolodvoru navzočnem vozu ameriškega konzula odpeljali in v njegovo hišo deli. Drugo jutro se je zbralo 4 do 5000 Turkov pred hišo guvernerjevo in so zahtevali deklico nazaj. Namesto da bi bil guverner kaj storil, vojake rekviriral, nij storil ničesa, samo poslal je vprašat, kje je deklica. Zvedel je, da je nij več v stanovanju ameriškega konzula, kateri je rusk državljani. Zopet se začno Turki nabirat, češ, da je sramota, da so kristijanje Mohamedanko odveli. V mošeji, turške cerkvi, je bil velik hrup med Muselmani. Ko to zve nemški konzul Abott boji se, da bi kaka nesreča prigodila se, in gre s svojim svakom (možem svoje sestre, francoskim konzulom Moulinom pred mošejo, da bi ljudi pomiril. Zanašal se je na popularnost svoje familije, ki je več kot 50 let dobro znana v Solunu. Tam sta bila oba mlada moža v mošejo potisnena. Deklica je bila med tem v hiši nemškega konzula Abotta. Ta je obetal ljudstvu, da se jim bode izročila. V mošeji je na svoj dom poslal po njo. A uže je bilo prekasno. Turki so z nožem šli nanj in na njegovega tovariša. Komaj sta bila mrtva, prišla je bulgarska deklica v mošejo. Vlade bodo terjale „zadostenja“ t. j. kaznovanje ubijalcev in plačanje odškodnine družinam ubitih. Nova poročila iz Soluna poročajo, da je 36 kompromitiranih oseb zaprtih. Mir se je vrnil. V luki stoji cela mejnarodna flota vojnih ladij, katere so poslale vse vlade sveta. Srbski „Istok“ se s pravico škandalizira nad tem, da se dve močni državi, kakor je Pruska in Francoska za svoje konzule, ki so jih fanatični Turki ubili, nič več ne potegneta kakor za druge ubite, ampak so s kaznijo krivcev zadovoljne.

Turški sultan je vladno krmilo popolnem izgubil, zmešnjava v njegovej državi je vedno večja. Iz Carigrada se je 13. t. m. poročalo, da je turško prebivalstvo tako razburjeno, da so kristijani povsodi v nevarnosti pobiti biti. Pri vsem tem pa bolelni ruski car svoj mir pridiguje, a Magjar svoje „note“ piše.

Iz **Berlina** se javlja, da je ruski car zapustil v soboto to mesto in šel v Ems. Trije kanclerji so imeli še jedno konferenco.

mitropolitovo, njegove bližnje ljudi, začeli je mučiti in izpraševati za kakšne njegove urote in namene.

Za nekoliko časa potem, na dan sv. Prohora in Nikanora je bil križev hod v Novodjevičnem samostanu; tukaj je bil tudi car. Mitropolit je šel s križi po obzidju, postal pred glavnimi vrati, ter čital evangelije, ali ozrevši je zapazil, da je pokril jeden opričnik tajfo t. j. svečeniško kapico. Mitropolit se je potožil carju za tak brezčin; car je pogledal na vse ali nij nič videl: opričnik je uspel skriti tajfo. Opričniki so uže davno na Filipi zlo mislili, in zatorej svojega nijso izdali ter na vse gosudarjeva vprašanja odgovorili, da nij bilo nobenega brezčina in da si je mitropolit to kleveto izmislil iz zlobe proti njim. Ivan Vasiljevič se je razjaril ter začel javno psovati mitropolita z raznimi psovki in vrnivši se domov sklenil je rešiti se njega. Radi tega je on sklical sobor od vladik in imenitnih ljudij. Našel se je človek, solovecki igumen

Andrassy je v nedeljo odpotoval na Dunaj nazaj, Gorčakov je pa še Berlinu ostal. Zvrlo oficijozne strani se trdi, da je „situacija jako miroljubiva“ t. j. vse tri velevlasti bi rade mir ohranile, kar smo uže tudi pred berlinsko konferenco vedeli. Zato bodo velevlasti pozvale Turčijo naj naredi daljše primirje, da dobi časa za izvedenje reform. To je pa sedaj, ko je tudi Balkan vstal, kar nemogoče.

Italijanska poželenja po orijentalnem vplivu je uže leta 1871 zaznamoval Rus general Fadejev pišoč tako-le: „Za Avstrijo bi bilo le jedno rešenje orijentalnega vprašanja: da bi si vzela kolikor bi dobila, drugo pa kakej drugej državi, na primer Italiji prepustila, katera uže zdaj v dedščini turške svoje srečo vidi.“ Bister um je Rus imel, res se zdaj to jasno vidi.

Dopisi.

Iz Celovca 14. maja [Izv. dop.] Zaželeni mesec maj se je po dolgej zimi celo približal, vendar je kakor drugod zelo neprijeten, kajti celih 13 dnij uže dežuje in denes še zraven tudi sneg pada. Ravno v tem času je drevje cvetelo, torej so najprijetnejši dnevi pomladanski za letos uže pokopani! Po gorah krog in krog zmirom z nova pada sneg, imamo torej hladno in še vedno v zimske obleke tičimo. Tacega maja tukajšnji prebivalci ne pomnijo.

V tukajšnje „Klgf. Ztg.“ se nahajajo dopisi o snegopadu in ker je posebno važen oni, katerega v današnjem listu iz Železne kaplje od 12. maja prinaša, hočem vam ga v površki naznaniti. Uže osem dnij imajo tam zelo slabo vreme; po gorah je pal sneg in leži zdaj na Jezerski gori (Seeberg) okolu 40 metrov na visoko! Tudi volkovi so se prikazali in govorica je, da 2 do 4 teh roparjev kraj vznemirujejo. Lovci jih pridno iščejo, vendar uloviti še do sedaj nobenega nijso mogli!

Rad bi videl čudno prikazen — volkove, ki po 40 metrov visokem snegu ovce ropajo, pa tudi lovce, kateri jih lovijo! Upam pa, da se jim ta lov posreči, in ker se je nadejati, da pridejo velikanske prikazni sem na razgled, skusil vam jih bom o priliki popisati.

Iz Maribora 15. maja [Izv. dop.] G. Karel Reuter bode zapustil Maribor 15. t. m. in se preselil v neko bolj hvaležno mesto. V „Mariborčanki“ prav po otročje jemlje slovo od Mariborskih prebivalcev in našteva celo rajdo svojih zaslug, katere hoče

Paisij, ki je iz prilizavanja k carju obdolžil mitropolita brezstidno raznih brezzakonskih činov, za čas, ko je bil Filip igumen v Solovkah. Mitropolit se nij hotel opravičiti: on je vedel, da bode obsojen uže na prej.

Črez nekoliko dni, 8. novembra, ko je on služil objedno v Uspenskem soboru, prihrumeli so opričniki trumoma v cerkev; pročitavši odsodbo sodnijsko, po katerej se odvzame Filipu škofovska čast, strgali so ž njega mitropliško obleko, oblekli ga v rastrgano mniško kuto in izpodivši ga iz cerkve z metlami, odpeljali ga na saneh iz Kremlja. Narod je trumoma tekel za sanmi ter jokaj; Filip je blagoslovil vse ter nagovarjal, da molijo zanj. Filipa so spravili v samostan.

Drugo leto je Ivan Vasiljevič na svojem pohodu v Novgorod poslal k sv. Filipu prvega svojega ljubimca, najhujega opričnika, Maljuto Skuratova ter mu naložil, da prosi za blagoslov. Sv. Filip nij dal blagoslova; rekel je,

imeti neki za Maribor. Hvala vam, da se ognete z naše zemlje, a ne hvala za vaše početje v Mariboru. Vaše zasluge obstoje v tem, da ste prej bolj mirne Mariborčane navduševali za vaš nemški „reich“ in jih tako odtegnili od zdrave in poštene ideje, živeti in delati za svojo ožjo domovino. Pravite v „Mariborčanki“, ka ste se tačas in zaradi tega potegnili iz „Schauplatza des politischen Wirkens“, ko je arestant Brandstetter jel se kobicati, a jaz ugovarjam tej izjavi in vas spominjam, da vam je bil pad Brandstetterja ravno priličen, zlesti v državni zbor, ali izpodletelo vam je zopet.

Morebiti se pa še spominjate, kako ste napeli vse žile ravno tačas, ko so Brandstetterja utaknili v luknjo, da bi bili voljeni v državni zbor? Morda se še spominjate, kako osramoteno ste se udali večini Mariborskih volilcev pri volilnem shodu v Götr evej dvorani, katera je skoraj jednoglasno glasovala za domačina g. dr. Duhač-a, in še le potem, ko ste se prepričali, da je vam in vašim ultranemškim ali prusijanskim pajdašem za vselej odklenkalo, in ste se čutili nemogočnega, tačas ste še le jeli korakati polžev pot in se zahvalili za vsa častna mesta, in to zaradi tega, ker je bila vaša pruska duša razžaljena. Mi vam voščimo srečen pot, naj vas hlapon nese tako deleč v Nemčijo, kar vrana 1 dan preleti.

Končno naj še omenim, ka je Maribor dobro zamenjal Reuterja z g. Hermanom et Comp., ki sta njegovo hišo in celo trgovino z železjem kupila, in je prvi národen Hrvat, kojega ljudstvu priporočujemo.

Dalje se je tukaj naselil trgovec, národnjak g. Dolenec, kojega občinstvu tudi prav toplo priporočujemo. Podpirajte zlasti okoličani le domače naše ljudi a ne tujcev, ki se ob vašem slovenskem denarji obogaté, a potem „furor teutonicus“ prodajejo in nemško zoper nas divjajo.

Iz Zadloga pri Črnem vrhu 14. maja [Izv. dop.] Ne morem si kaj, da bi tudi jaz nekoliko ne povedal o naši tihej dolinici. Nij ravno zanimivo, a vendar plačajo tudi naši kmetovalci jako lepo svoto davkov vsako leto. Pa tudi „Slov. Narod“ ima pri nas svoje prijatelje, zatorej evo vam dragi čitalci najprvo poročilo o našem stanju. Huda nadloga sedanji čas našega kmeta tare; — zima je bila tako huda, da stari ljudje, ki marsikatero radi iz

da blagoslovlja samo dobre na dobro. Maljuta se za to vrže nanj ter ga zadavi.

V kratkem je bilo še hujše. Necega klateža so kaznovali Novgorodci za nek prestop in on je sklenil za to osvetiti se jim. On je javil, da so se Novgorodci predali poljskemu krelju ter pismo o tem ugovoru položili v Sofiskem soboru, za sliko matere božje. Car je poslal v Novgorod vernega človeka; ta je našel pismo na naznačenem mestu; na pismu so bili podpisi nadškofa Pimena in odličnih Novgorodcev. Podpisi so bili na vid verni: klatež je je ponaredil umetno. Ivan Vasiljevič je sklenil Novgorodcem svoj spomin za dolgo ohraniti, kazniti je za njihovo izdajstvo tako, kakor dozdaj ruska zemlja še nij videla. „Ne sinje-to more kolibajetsja (gibati se), — Ne siroj-to (sirov) bor (šuma) razgorajetsja (gori): — Vospilal-to (vzplamtil) groznij car Ivan Vasiljevič; — Čto nado (treba) kaznit Novgorod da Pskov.“

zapečka povedo, ne pomnijo take, a zopet sedaj spomladi nij skoro nič bolje. Cvetni in veliki teden je bilo še nekaj vremena, da so mogli ljudje nekoliko orati in sejati, a po velikej noči nij nič več lepega vremena, le vedni dež in voda (ker pri nas tako leži svet, da voda nastopa). Uže drugikrat so sejali po nekotnih njivah, a še nobenkrat nij ozelenelo. Potem je še sneg padel pa zopet denes ko to pišem, začel je padati, bog zna kaj bode letos. Sedaj je zopet čez obsejane njive voda stopila.

Slavna cenilna komisija naj sedaj pride gledat kakšne so nekatere njive tukaj. Pa ubogi kmetič, najhujše še tebe čaka. Pride tudi „sekucjon, od graščine bel patron“ tako pravi neki narodni pesnik. Ta mu še le preglavico naredi, ker on ne vpraša, je li imaš novce ali ne, nego on kaže „plačaj, ako ne, ti vzamemo kravo iz hleva“. To je gotovo, da kadar sliši kmetovalec ta glas, bode uže moral 50 kr. več plačati. In ako le še ne plača, hajdi kravo, vole, ali kar je pri hiši, vse se proda, naj bo uže drago ali ne. In tako pride kmetovalec ob živino in blago. Kadar pa naš kmetovalec pride ob živino je ob največji prihodek pri hiši. Potem takem bode mogel še menj plačati.

Blagorodni gospodje pri vladi spomnite se na nas tudi kaj, da bode vendar vsaj obstal davek, ne pa vsako leto višje in višje zakaj to gre čez moč in mi kmetje ne bomo mogli obstati, ako bog ne da kaj boljšega.

Še jedno imam na srci, ki me tudi prav hudo tišči. Mnogo se je uže govorilo in pisalo o slovenskem uradovanju po kancelijah, a zmirom je vse le „glas vpijočega“. Kakor jaz vidim za nas Slovence so vsa ušesa oglušela, zabadava je vsaka prošnja. „Mila ti majka! je-li si samo za to rojen, da se mučiš?“ O da bi uže skoro došel čas, da bomo imeli „Gleiches Recht für Alle“. A ta beseda je do denšnjega dne le mrtva na papirji ostala. Prijatelji! Trdne volje bodimo, povzdiguje glase, podpirajmo narodno reč z vsemi močmi, potem bode uže kaj in ako ne bomo mi uživali, bodo vsaj naši potomci. Radivoj.

Iz Istre 14. maja [Izv. dop.] Od vseh krajev se čuje glas o krivici, katera se nam Slovincem godi. Tam vas pritiskajo nemčurji in tu nas lahoni. Naši nasprotniki nam nikakor nečejo jednakopravnosti izpoznati ter

nam tako postavne krivice kratijo. Take krivice se gode žalibog uže tudi nam Istrijskim Slovincem. Da so lahoni ravno tako samopašni in tako malo pravicoljubni, kakor nemčurji, o tem nij treba govoriti, ker je obče znano.

V naših uradih sploh se mora naš domač jezik popolnem tujemu izogibati. Smel bi pa trditi, da je v tej zadevi naše ljudstvo tudi nekaj krivo. Na Kranjskem kmet dostikrat zahteva, da se v njegovem jeziku piše, to se vé, da se le malokedaj njegovej želji ustreže, ali naše istersko ljudstvo je žalibog še bolj „potrpežljivo“. Ono tega ne samo navadno ne zahteva nego prisvoja si tujega jezika, posebno na mejah, kjer bivajo Slovenci in Lahi; s tem pomaga svoj jezik zatirati. Nečem trditi, ka bi ne bilo dobro, tudi družih jezikov učiti se, temveč jaz le trdim, da je materini jezik prvi in mora biti.

Našim šolam bi vedel tudi kaj boljšega vspeha želiti, kajti do sedaj so še na slabih nogah. Tu je še mnogo dela za bodočnost naše mladine, in na tem polji bi našim učiteljem, kakor tudi duhovščini morali le neumorno delovanje priporočati, vsaj so oni prvi poklicani za blagost naroda delati in za narodni obstanek. — Vreme je pri nas še vedno neugodno. Burja in dež sta na dnevnem redu. Pričakovati nemamo nič dobrega.

Iz Peterburga 11. maja. [Izv. dop.] Imajoč jaz malo časa, evo vam denes le kratkega poročila: Vsi naši ruski časniki gledé umora konzulov v Sulonikah ali Solunu zahtevajo energično postopanje proti Tučiji. „Sin Otečestva“ meni, da morajo po tem grozovitem činu najstrastnejši turkofili izpoznati, da se mora konec storiti nezmožnemu turškemu vladanju. „Novoje Vremja“ graja one ruske liste, ki so dozdej več ali menj hladokrvno gledali na jugoslavjanski vstane ter se zadovolili z reformami Andrasya, dokler nij umor v Salonikah celo jim dokazal, česa je zmožen turški fanatizem. „I baš zdaj, nadaljuje „Nov. Vremja“, ko so na Dunaji uže vedeli o ubijenju dveh konzulov, je avstrijska vlada nesrečnim rodbinam slovanskih bojnikov za svobodo in neodvisnost (to se nij obistinilo Ur.), starim dedcem, ženam i otrokom odtegnila borno podporo, avstrijski žandarmi so razgnali trume stradajočih, ki so hleba prosili. Gladni so se potem

obrnili do našega konzula Jonina. Ko bi to ne bili brezorožni gladni, ko bi to bili sovragi — rusko srce ne odreče jim kosa hleba.“ — Tako govore ruski narodni listi in vlada bode morala končnem ves obzir jemati na ostro javno mnenje velike mase pri nas. Reka slovanske zavesti narašča mogočno in kadar le jedenkrat carjevič naslednik na vladanje pride bode sigurno boljše marsikaj in marsikde.

Domače stvari.

— (Porotniki v Ljubljani,) izrečani 6. junija t. l. za trejo sesijo so: I. Glavni porotniki: Valentin Šturm, posestnik iz Poljič; Karel Dolenc, posestnik iz Vipave; Matej Pesjak, hišnik iz Kamnegorice; Vakonik Janez, trgovec iz Litije; Gašpar Novak, posestnik iz Hrastja; Vezelj Pavel, notar iz Postojne; Alojzij Cantoni, hišnik iz Ljubljane; Jarnej Štrumbelj posestnik iz Studenca; Kajetan Stranetzky, trgovec iz Idrije; Tomaž Ločnikar, posestnik iz Viča; dr. Janez Mencinger, odvetnik iz Kranja; Leopold Urbas, pen. c. k. oskrbnik iz Idrije; Janez Triler, c. k. notar iz Škofje Loke; Janez Perles, hišnik iz Ljubljane; Franc Videmšek živinski zdravnik iz Doba; Franjo Peterca, hišnik v Ljubljani; Pavel Gobatto, c. kr. pen. major iz Ljubljane; Jarnej Krmar, posestnik iz Loža; Peter Lasnik, trgovec iz Ljubljane; Peter Toman, kamnosek iz Ljubljane; Josip Matevž, hišnik iz Ljubljane; Franjo Regoršek, trgovec iz Ljubljane; Mihael Pakič, hišnik iz Ljubljane; Ferdinand Souvan, trgovec iz Ljubljane; Mihael Krašna, hišnik iz Ljubljane; Valentin Hörmann, hišnik iz Ljubljane; Ferdinand marquis Gozani, graščak iz Volčjega potoka; Jakob Lenasi, posestnik iz Cerkovske vasi; Andrej Kališnik, posestnik iz Tržiča; Janez Janež starj., hišnik iz Ljubljane; Jakob Brolih, posestnik iz Guncelj; Štefan Lapajne, trgovec iz Idrije; Josip Bartel, hišnik iz Ljubljane; Franjo Štrukelj, hišnik iz Ljubljane; Janez Wuherer, posestnik iz Rečice; za porotniške namestnike: Gustav Hohn, hišnik; Josip Pok, hišnik; Josip Koželj, hišnik; K. Hinterlehner, črevljar; Jarnej Šemron, kovač; Maks Krener, uradnik staviteljskega društva; Raimund Šiškar, uradnik pri hranilnici; Josip Hein, ključar; Šimen Riester, krojač, vsi ti iz Ljubljane.

— (Iz Celja) se nam 14. t. m. piše: Denes pri nas tako sneži, kakor o božiči, strehe po celem mestu so vse bele. Zarad

On se je podal na pot. V tverskem okrožji so začeli kromješniki pleniti vse kar je bilo na potu; ubijali so brez razbora in brez milosti vsacega; požigali hiše in imetek. Tako je prišel on meseca januarja l. 1570 do Novgoroda. Sprednji polk njegov je bil uže tukaj; pričakovaje carja preiskovali so opričniki blagajne po samostanih, polovili mnogo mnihov, duhovnov dijakonov ter je bili vsak dan od jutra do večera, dokler se nijso odkupili. Ivan Vasiljevič je ostal za mestom ter zapvedal šibati je do smrti.

Tretji dan je šel sam v mesto, slušal v Sofijskem soboru objedno in potem odšel obedovat v jedilnico nadbiskupovo. Pojeli so še malo, ko je Ivan Vasiljevič na jedenkrat strašno zavpil. To je bil znak: opričniki so skočili plenit blagajno Pimenovo, vse njegove palače in kleti, a samega nadškofa so postavili pod jako stražo.

Mej tem se je začelo soditi. K carju so pripeljali bojarje, činovnike in druge Novgorodce, z ženami in deco; mučili so jih po

redu, žgali ognjem, in potem pometali z mosta v Volhov. Konjanici so jezdili po vodi Volhvi, in kdor je izplaval, tega so lovili s pikoni, klali s kopjem, sekali s sekirami. Le ta krvava razprava je trajala celih pet tednov. Potem se je podal gosudar v samostane po mestnej okolici; opričniki so je plenili, požigali žito v skednjih, pobijali živino, a carski polki so pustošili gradiče in pristave 200 do 300 vrst daleč v okolici Novgoroda. Vrnivši se v mesto velel je Ivan Vasiljevič Grozni ropati in pleniti dvorove in hiše brez izjeme, pobijati ljudi brez razlike. Nazadnje, v polovici februarja, je velel, da pride od še živih Novgorodčanov iz vsake ulice po jeden k njemu. Oni so prišli blede, izhujšani od dolgega straha; stoječi pred carjem so se vsi na celem telesu tresli in z britkostjo pričakovali svoj poslednji trenotek. Ali bilo je videti, da je bilo Ivanu Vasiljeviču dosti, kar se je storilo. On je je pogledal milostlivo, velel moliti za carja, za njegovo deco in vse krščansko vojništvo. Ves greh za prelito kri je pripri-

sal vladiki Pimenu in njegovim svetovalcem ter odpustil Novgorodce v miru. Pimena je dal odpraviti v ječo; mnogo svečnikov, dijakonov in družih v nemilost palih Novgorodcev je poslal v Moskvo. Semkaj so pripeljali tudi na vozeh slike, dragi cerkveni tres in blagajno, z vsim blagom, ki je bilo pobrano iz cerkev in samostanov novgorodskih.

Tako so se izvršile novgorodske kazne; naroda je bilo pobitega do 27 tisoč. Dolgo se je spominjalo v Novgorodu o tem strašnem času. Jedenkrat, čez jedno leto, zbralo se je mnogo ljudstva v cerkev sv. Paraskeve. Ko je minula objedna in začeli v zvoniku zvoniti, napal je po nekakej smutnji vse tak strah, da so se na vse strani razbegli. Možje, žene, deca so se stiskali, tolkli, davili jeden drugega; vsak je bežal, čeravno nij videl kam. Kupci so pustili prodajalnice odprte ter razdajali robo prvemu bližnjemu. Tak strah se je bil dogodil v Novgorodu poprej samo jedenkrat, namreč posle Batijeve navale.

(Konec prih.)

vednega dežja posebno v noči od sobote do nedelje so vode tako narasle, da uže stari ljudje ne pomnijo tako velic. Savina je vse polja poplavila, in se ve da tudi naš lepi in prijazni mestni park je pod vodo. Voglajna vedno raste kakor Savina, in bojimo se še večje vode. V kletih po mestu je polno vode, v nekaterih kletih pumpajo uže celo pred polu dne vodo iz njih. Ako ne bode kmalu nehala deževati, bojimo se, da za nekaj dnij ne bode mogoče po velikih cestah vozariti, in tako bomo osamljeni v mestu. Ig čas trčili.

— (Iz Slovenske Bistrice) se nam piše, da tudi tam uže 12 dnij skoraj neprehoma dežuje. Po visokem Pohorju je padel sneg, a nij segel do vinogradov. V strahu smo, da ne nastopi še hujši mrz, ter vinograde poškode. Pa lanski strašnej toči se tako ne daje dobra vinska letina pričakovati.

— (Konrada Seidel-a) iz Kamnice pri Mariboru, znanega župana dozda še poslanca v državnem in deželnem zboru, „špecija“ arestanta Brandstetterja, nemškega moža, kateremu so zarubljene diete v državnem in deželnem zboru, — izvolili so nemškutarski burgarji slovenske Bistrice za svojega častnega meščana! Similis simili gaudet, ali pa grdo po naše: gliha vkup štrih, po švabsko: gleich und gleich gesellt sich gern.

— (V seji odbora kranjske družbe kmetijske) 7. t. m. se je obravnaval dopis sl. ministerstva kmetijstva, kateri določuje državno podporo za letošnje leto, namreč 5700 gold. skupaj za povzdigo govedoreje, za napravo vodnjakov in pa povzdigo mlekarstva. Odbor je po daljem razgovoru določil, koliko navedene subvencije naj se obrne za nakup goveje živine, koliko pa za vodnjake in mlekarstvo. Ko bode sl. ministerstvo rešilo odbove predloge, se bodo razpisali oklici. — Za napravo in vzdrževanje šolskih vrtov se bode razdelilo 600 gold., za nakup ruskega lanu 650 gold. in za nakup ovac 200 gold. — Po poročilu predstojnika podružnice metliške gosp. Homača, da je vodnjak v Bistrici v črnomaljskem okraju pravilno dodelan, je odbor dovolil, da se dotični občini izplača druga polovica državne podpore s 100 gold. — Naznailo c. k. gozdnega nadzornika gosp. Šarnagelna, da hoče marljivo občino Col, ki je prosila gozdnih drevesic za zasadbo pašnika, zdatno podpirati z drevjem, je bilo radostno na znanje vzeto. — Na znanje se je dalje vzelo poročilo, katero je od družbe kmetijske šlo do sl. ministerstva kmetijstva zaradi podpore onih ljudskih šol, na katerih se učijo nauki kmetijstva; temu poročilu se je dodal statistični pregled kmetijskih nadaljevalnih šol na Kranjskem, ki ga je družba kmetijska prejela od c. kr. deželnega šolskega sveta, in družba kmetijska je pri tej priliki poprijela krepko besedo o potrebi, da se na tukajšnji c. kr. preparandiji popolnem prestroji nauk kmetijstva, ako se hoče pričakovati, da v kmetijstvu bolje podučeni učitelji pridejo na ljudske šole po deželi.

Oznanilo.

Na Impolci (Neustein) na Dolenjskem, pošta Radna pri Lichtenwald je na prodaj

6 molznih krav,

meji njimi Pinčgavsko pleme,

3 lepe telice in 2 po 2½ leta stara junca.

Ravno tukaj se oddaje jedna kovačnica v najem. — Povpraša naj se pri tamošnjem oskrbništvu, pisмено ali ustno. (138)

Zahvala.

Za blago sočutje in za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu ranjcega

Dragotina Vesela,

učiteljskega pripravnika III. razreda, izrekamo vsem sodeložnikom, posebno pa gospodom pevce priručno zahvalo. V Ljubljani, 16. maja 1876. (140)

Sorodniki in prijatelji.

Reelna ženitbena ponudba.

Uradnik na Hrvatskem, vdovec, 46 let star, posestnik, z letnim dohodkom 2500 gold, išče vsled pomanjkanja znanja po tem potu nevesto, naj si bodi dekle ali vdova, stara od 26 do 36 let s primernim premoženjem, namreč 20.000 gold. ali najmenj 15.000 gold. Pismenske odgovore prosi snubač s fotografijo pod naslovom „D. D.“ najdalje do 15. junija t. l. na anoncen-bureau Müller v Ljubljani (knezov dvor 206). (139—1)



Mej množimi anonci, posebno za ure in zlato blago je mnogo taci, ki prebivalci po deželi samo sleparijo. Vsak naj bode svarjen za svojo lastno korist pred kupovanjem, kjer firma prodajalec ne garantira zadostno. Vse ure in drugo zlato blago, katero kdo pri meni kupi, izmenjam mu po volji vsak čas, ali pa tudi nazaj sprejem, to je dokaz najostreje soliditete!

Neverjetno, pa resnično!

Za 10 in 12 gl. prava angleška, srebrna cilindar ura s primerno verižico in medailonom, etuijem, ključkom in petletnim garancijskim listom in po vrhu še jedno rezervno steklo za uro. Ravno iste krono-časomerne ure fino ognjo-pozlačene samo gl. 12.50.

Samo 18 ali 25 gl. prava angleška anker-ura, savoneta z dvojnimi pokrovom, fino izrezana poleg tudi še verižica in garancijski list.

Samo 13 gl. prava angleška srebrna in ognjo-pozlačena kronometer-ura z verižico vred, z usnjatim etuijem in garancijskim listom.

Samo 16 ali 17 gl. prava angleška les-remontir-ura, najmočnejšega kalibra s kristalnim steklom.

Samo 14 ali 17 gl. prav mala ura za dame iz pravega srebra in ognjo-pozlačena, poleg vratna verižica in garancijski list.

Samo 20 gl. prava angleška fino ognjo-pozlačena srebrna kronometer-ura z dvojnimi plaščem, fino emailirana, poleg tudi še fina verižica, medailon in garancijski list.

Samo 18 ali 20 in 25 gl. najfinejša srebrna prava angleška anker-ura na 15 rubinov poleg verižica, medailon, usnjati etui in garancijski list.

Samo 20 in 25 gl. srebrna remontir-ura brezi ključka za naviti, poleg verižica in medailon.

Samo 40, 50 in 60 gl. zlata ura za dame z dijamanti.

Samo 30, 35 in 40 gl. prava angleška srebrna remontir-ura z dvojnimi plaščem, garantirana in patentirana.

Samo 23, 25, 27 gl. zlata ura za dame z verižico, medailonom in garancijskim listom.

Samo 35, 45, 50 gl. prava angleška zlata anker-ura s kristalnim steklom.

Samo 60, 75, 100 gl. fina zlata remontir-ura s kristalnim steklom. 105 in 115 gl. z dvojnimi plaščem.

Samo 200—300 gl. pravi angleški kronometer z remontiranim dvojnimi plaščem in kristalnim steklom.

Razun tega pak še vsake vrste drugod od kakega drugega anoncirane ure in gotovo cenejši.

Atelier za popravljanje.

Stare ure, dostakrat preljudi družbinski spomeniki popravljajo se, ter onove. Cene popravljanja s petletno garancijo: gld. 1.50, 3, 5 do 10 gld.

Dunajska borza 16. maja.

Kreditne akcije	134	20
London	119	85
Napol.	9	54½
C. k. cekini	5	64½
Srebro	102	60

Št. 4527.

Mesečni živinski sejmi.

Vsled dovoljenja visoke c. k. deželne vlade od 28. februarja 1876, št. 9869, bode ljubljansko mesto razun sedanjih pet letnih in živinskih sejmov še vsaki 8. dan meseca, ali če ta dan na kako nedeljo ali praznik pade, prihodnji delavnik živinski sejm imelo.

To se s pristavkom splošno razglasi, da se prvi mesečni živinski sejm 8. junija t. l. na navadnem živinskem trgu v Ljubljani prične.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 8. maja 1876. (137—1)

Zlatnina.

Od c. kr. kovničnega urada na Dunaji kot pravo izkušeno.

Prstani.

Prstani za dame gl. 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15. Prstani s pečatnikom za gospode gl. 8, 10, 11, 12 do 20. Poročni prstani gl. 5, 6, 7, 8.

Zlate verižice za ure.

Verižice, kratke s ključkom gld. 1½, 20, 25, 30, 35 do 80 v vsakej obliki. Verižice, dolge z gladkim ali facijoniranim pahačem z biseri gl. 28, 30, 35, 40, 50, 55, 60, 65, 70, 80 do 150.

Zlati medalloni

za gospode in dame. S pravimi kamenji gl. 14, 16, 18, 20, 24, 30, 35, 40, 45, 50.

Zlate garniture.

Brože in uhani gl. 18, 20, 24, 30, 35, 40. S pravimi kamenji ali biseri gl. 36, 40, 45, 50 do 200.

Z dijamanti in brilanti gl. 60, 80, 90, 100 do 200

Zlati uhani.

Lečneči za otroke gl. 1.25, 1.50, 1.75, 2, 3 se ali brez kamenjčkov. Uhani, dolgi ali okrogli se ali brez kinča, gladki ali pa se pravim kamenjčkom ali pa v obliki sulice gl. 12, 15, 18, 20 do 30. Boutoni z dijamanti ali brilanti gl. 50, 55, 90, 100 do 500.

Zlate gumbes za kemisete in manšete.

Z dragocenimi kamenjčki gl. 6, 7, 8, 10, 12, 14, 18, 20.

Zlate brože.

Enojne najnovejše oblike gl. 12, 15, 20 do 25. S slikami gl. 12, 15, 16 do 40.

Zlati križci.

gl. 6, 7, 8, 9, 10, 12. Se biseri ali dragocenimi kamenjčki gl. 8, 9, 10, 12 do 25.

Zlate prsne igle.

V različnih oblikah, Jokey, Sport itd. od gld. 5 do 30. Se dragocenimi kamenjčki od gl. 5 do 30. Se brilanti gl. 15 do 150.

Zlati brazleti.

Gladki obročki, različne širokosti gld. 18, 20, 26, 30 do 60. Se pravim kamenjčkom ali biseri gld. 30, 36, 40, 50 do 80. Se brilanti od gl. 80 do 500.

Pismena naročila

izvrše se v 24 urah proti poštnem povzetku ali priposiljatvi novec. Na zahtevanje razpošiljajo se tudi ure in zlatnina proti poštnem povzetku za izbiranje, ter se za neobdržano vrača denar nazaj.

Moje cene so vedno nižje, kakor najnižje povsod, ter zahtevam dobička le sedanjemu času primerno.

Vsi, kateri želé nove ure in zlatnino naročiti, Vsi, kateri stare ure ali staro zlatnino za novo izmenjati želé, se uljudno prosijo, da se obrnejo na mojo firmo. (26—16)

Philipp Fromm,

fabrikant ur in zlatnine,

Rothenthurmstrasse šte. 9, nasproti Wollzeile, DUNAJ.

Naj se ne pozabi naslov.